

CEIP ELS TAMARELLS

Dades de contacte

Adreça: carrer de ca na Gabriela

Telèfon 971 268 511

A/e ceipeltamarells@educació.caib.es

1. QUÈ ÉS UN CAMÍ ESCOLAR?

És un itinerari senyalitzat i segur que poden seguir els nins i nines en els trajectes d'anada i tornada a l'escola. El camí té un origen (un o diversos punts de partida) i un final del trajecte, que sempre és el centre escolar.

Això vol dir que els infants van tots sols a peu pel carrer o amb companys de diferents edats per l'itinerari que té les condicions de més seguretat. També poden anar acompanyats d'altres persones adultes de la seva pròpia família o persones voluntàries, que participen en els acompanyaments.

En termes generals, a totes les ciutats europees, i Palma no n'és una excepció, ha disminuït la presència d'infants al carrer a partir de l'ús generalitzat del cotxe i el deteriorament de l'espai urbà com espai de convivència ciutadana. Encara que a partir dels 8 anys els nins i nines tenen la capacitat per a moure's tots sols per la ciutat, en la pràctica no ho fan. Les actituds parentals de protecció no afavoreixen l'autonomia dels infants i, de fet, la majoria mai van tots sols a escola, sinó que hi solen anar acompanyats d'una persona adulta. En el 70% dels casos són els pares i les mares qui fan els acompanyaments.¹

D'altra banda, caminar és una activitat saludable², la manera més senzilla de fer esport perquè incorpora l'exercici físic d'una forma natural i quotidiana. Anar a peu, a més a més, és econòmic, és ecològic i és ràpid, sobretot en desplaçaments curts.

Antecedents

A Europa són iniciatives que neixen als països nòrdics i que s'han estès sobretot a Itàlia entorn al moviment "La città dei bambini" (1991), projecte que inspira el pedagog Francesco Tonucci. Un dels primers projectes tenia com a objectiu retornar l'autonomia als infants en el procés d'anar i tornar de l'escola: "A scuola ci andiamo da soli".

¹ Audi Attitudes "Los niños, las ciudades y la seguridad vial: una visión a partir de la investigación" (2009)

² Segons l'Enquesta Nacional de Salut 2011-2012 per a la població infanto-juvenil (2 a 17 anys), un 26 dels infants i joves de Balears tenen sobrepès i un 9% obèsitat, 7 punts per sobre de la mitjana estatal.

A França i als països francòfons aquestes experiències reben el nom genèric de *Pedibus*, Per a posar un exemple, només a la zona de *Grand Lyon* s'han desenvolupat 152 línies de *Pedibus* des del 2007. A la Gran Bretanya es coneix com a *walking bus* i a Alemanya com a *Schulwegbegleitu*.

A l'Estat espanyol, aquesta iniciativa ha estat promoguda sobretot a Barcelona, on el curs escolar 2012-2013 ja hi havia 44 camins escolars. També s'ha aplicat a altres ciutats com Saragossa o Segòvia..

El primer camí escolar que es va posar en marxa a Palma va esser el de Son Gotleu, camí que envolta tots els centres educatius del barri: el CEIP Gabriel Vallseca, el CC Corpus Christi, el CEIP Joan Capó, l'escoleta Sant Josep Obrer i el CEIP Es Pont. Durant el curs 2014 / 2015 s'hi afegí el camí escolar de Can Capes (Col·legi La Milagrosa) i aquest nou curs escolar el de Son Pisà (CEIP Son Pisà), el de Son Cotoner (escola Santa Magdalena Sofia). En total conformen una trama urbana de més 5km.

L'Ajuntament de Palma promou en el Pla de Mobilitat Sostenible (PMUS) els camins escolars com una de les mesures per a impulsar hàbits de mobilitat més sostenibles i segurs a través de la participació, conscienciació i informació.

2. OBJECTIUS DEL CAMÍ ESCOLAR

Objectius generals:

- Afavorir una mobilitat sostenible i la mobilitat a peu a ciutat
- Facilitar la mobilitat autònoma dels nins i nines en els seus trajectes escolars

Objectius específics:

- Millorar el coneixement del barri
- Millorar la capacitat d'orientació.
- Identificar les situacions de perill/ seguretat viària
- Assolir hàbits de vida més saludables
- Reduir les emissions de CO2
- Reduir la congestió dels vehicles

3. QUI PARTICIPA EN EL CAMÍ ESCOLAR

Els infants

La població diana és l'alumnat del cicle superior de l'educació primària (cinquè i sisè), si bé es considera que partir dels 8 anys poden començar a anar tots sols a l'escola i tenen capacitats per a identificar els perills de la via pública. En el cas del CEIP els Tamarells a l'anàlisi de la mobilitat ja hi ha participat els alumnes de 4art.

Les famílies

La participació de les famílies es pot canalitzar a través de les AMIPA, però el projecte de camí escolar s'adreça a totes les famílies de l'escola, siguin membres de l'associació o no..

La participació de les famílies pot tenir diferents nivells: com a acompanyants voluntaris als desplaçaments, en la valoració de la seguretat dels itineraris o simplement com a usuaris dels itineraris, ja que als seus desplaçaments a peu es beneficiaran de les millores de l'entorn urbà i de la percepció de seguretat

Al CEIP Els Tamarells hi ha constituïda una associació de pares i mares.

El centre educatiu

És important que els objectius del camí escolar es puguin incorporar a les àrees curriculars i que es puguin posar en marxa dinàmiques participatives a la fase de diagnòstic i disseny del projecte amb els infants (treball d'aula, coneixement de l'entorn...).

El centre escolar ha de tenir un paper actiu a les diferents fases i propostes del projecte, a l'hora de passar les enquestes, a les accions de divulgació a les famílies, a la posada en marxa d'activitats educatives...

El CEIP Els Tamarells ha vinculat la iniciativa al projecte ecoambiental del centre. La docent de referència és Inés Mojer, coordinadora del projecte i mestre d'educació infantil.

Les associacions i establiments del barri

Es parteix del supòsit que una mobilitat sostenible afavoreix a tots els veïns i veïnades del barri.

És convenient fer participis les associacions del barri i també els establiments (comerços, oficines, apotecaries...) que es trobin a peu del camí escolar com a col·laboradors del projecte. És el que algunes iniciatives anomenen **comerç amic**.

S'ha identificat a la zona diversos negocis i establiments comercials, que podrien formar part de del projecte. També altres serveis de referència comunitària com l'OAC-Platja de Palma o Unitat Bàsica de Salut.

L'Ajuntament de Palma

Diverses àrees i serveis estan implicats en el Camí Escolar

Àrees	Personal tècnic	Telèfon	A/e
Igualtat, Joventut i Drets Cívics	Margalida Simonet, tècnica del Servei de Família	971 228 756 ext. 7723	
Seguretat Ciutadana	Joan Clar Tècnic en Intervenció Sociopolicial	971 225 518	jfclar@pol.palma.es
	Andreu Ferrà Oficial del Departament d'Educació Viària	971 225 500 ext. 2027	aferra@pol.palma.es
	Emiliano Policia de barri		
Mobilitat	Mateu Maimó Rosselló Cap de secció Senyalització	971 225 522 ext. 2415	maimo@mob.palma.es
	José Manuel Mira ITOP-Cap de la UT d'Inspecció	971 225 522 ext. 2408	jmmira@mob.palma.es
Infraestructures	Alicia Caldenteny Departament Vialitat/ Josep	690 620 156	acaldenteny@palma.es fmorellv@palma.es

4. EL CEIP ELS TAMARELLS

El CEIP Els Tamarells és un centre públic d'infantil i primària de nou unitats, ubicat a s'Arenal. Es va obrir l'any 1990 i just ara ha celebrat el 25è aniversari. Devora el CEIP Els Tamarells s'hi troba el col·legi Francesc de Borja Moll, centre educatiu de titularitat privada.

En el curs 2014/2015 el centre compta amb un total de alumnes distribuïts en aules d'educació infantil, 18 aules d'educació primària,

Nivells educatius	Alumnes
Infantil	
Primària. Cicle inicial	
Primària. Cicle mitjà	
Primària. Cicle superior	
TOTAL	

L'horari és de jornada continuada de 9h a 14h.

L'escola ofereix un servei d'aula matiner a aquelles famílies que pel seu horari laboral o personal tenen la necessitat de deixar els fills abans de les 9'00h, tant de forma continuada com dies determinats. Es tracta d'un servei d'horari flexible entre les 7'450 i els 9'00h.

Altres serveis que ofereix és el de menjador escolar, fins a les 15'30h i activitats extraescolars des de les 15'30h a les 16'30h, si bé algunes encara s'allarguen una hora més.

El 2011 es produeix el tancament del vial on es troba l'entrada principal al centre. Es tracta d'un vial de titularitat privada, propietat del centre Francesc de Borja Moll i des de llavors

ençà està tancat. Totes les gestions que s'han realitzat amb l'administració educativa (Conselleria d'Educació) i l'administració municipal (Ajuntament de Palma) han resultat infructuoses i no han aportat cap solució.

L'única porta d'accés al CEIP Els Tamarells és la que dona al pati. Per accedir al vestíbul situat al primer pis, tots els alumnes de primària han de passar per la planta baixa on es troben les aules d'educació infantil.

Projectes del centre

Voluntaris d'educació vial

Es tracta d'un projecte del departament d'educació viària de la policia local de Palma. Aquesta activitat cerca conscienciar sobre la importància d'un comportament correcte a la via pública per tal d'evitar conductes perilloses, per això proposem que els familiars, veïns i alumnes del barri amb el suport de la Policia Local i els centres educatius puguin intervenir en la regulació del trànsit a l'entrada i sortida dels centres educatius . El projecte es ve desenvolupant des del curs 2013/2014

Escola ecoambiental

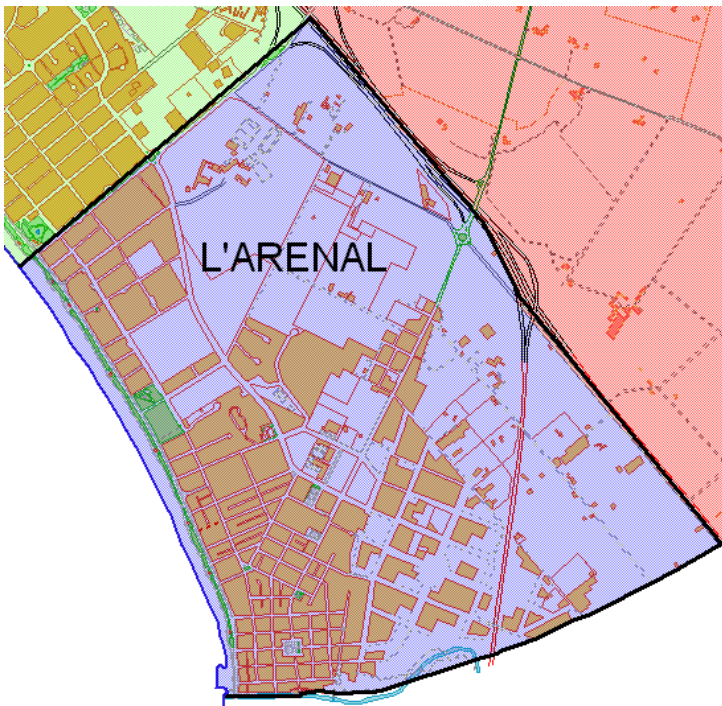
Al llarg del curs es duen a terme activitats en aquesta línia, com la diada ecoambiental o la promoció d'ús de la bicicleta.

5. FASES DEL PROJECTE

El projecte de camí escolar de Son Pisà s'ha executat en diferents fases i cursos escolars. En la seva globalitat no s'implementaria fins el proper curs 2015/2016.

5.1. ANÀLISI DE L'ESPAI PÚBLIC

a. La barriada de l'Arenal

La platja de Palma presenta la major concentració d'hotels de Mallorca i la més alta de la Mediterrània. Els usos residencials es combinen amb l'activitat turística i l'oci, amb una àmplia oferta de bars i restaurants, discoteques, comerços, companyies de lloguer de cotxes, activitats esportives... Si bé els hotels estan oberts tot l'any és durant els mesos d'estiu quan es produeix la major concentració amb predomini del turisme alemany.

El centre neuràlgic és la línia marítima amb el passeig per a vianants. Les millores urbanístiques s'han concentrat a la façana marítima i a les àrees de nova urbanització i predomini turístic (Les Meravelles, La Ribera). En canvi l'àrea més a l'est (s'Arenal de Palma i s'Arenal de Lluçmajor) és considerada una zona madura i d'urbanització desordenada, ja que va anar creixent sobre el nucli originari de principis de segle i amb un parcel·lari ja segregat, caracteritzat per una major densitat i compactació de la trama urbana.

Les primeres cases d'estiuejants es localitzen a principis de segle. El primer hotel s'obre en el 1914, però no serà fins la dècada del 50 en que es reprèn l'activitat turística i posterior arribada d'un contingent de població immigrant que treballà a la construcció i als hotels. Als moviments migratoris dels anys 60 i 70 s'hi ha sumat les dues darreres dècades altres assentament de població immigrant de procedència socioeconòmica dèbil. Segons dades de l'Observatori de Palma (PMH d'1/1/2014) la població d'origen extracomunitària (nascuda a l'estranger) representava un 22% i la comunitària el 16%.

El CEIP Els Tamarells es troba entre el petit nucli de les Cadenes i l'Arenal de Palma, a una zona de transició, de nova urbanització on es localitzen diversos serveis (supermercat, poliesportiu..) i també un altre centre educatiu, el col·legi Francesc de Borja Moll

b.Connectivitat a través del transport

La barriada està connectada en transport públic a través de les següents línies de l'EMT (Empresa Municipal de Transports)

- Línia 15 Platja de Palma-Plaça de la Reina, freqüència mitjana de pas els dies feiners de 10 minuts.
- Línia 21 Platja de Palma- Sant Jordi- Son Llàtzer freqüència mitjana de pas els dies feiners de
- Línia 25 Platja de Palma Express freqüència mitjana de pas els dies feiners de 14 minuts. L'aturada més propera en direcció a l'Arenal és al carrer Trasimè núm. 2 i en direcció a Palma al carrer Cartago (balneari 2)
- Línia 23 freqüència mitjana de pas en dies feiners de 25 minuts, amb aturada més en propera en direcció a l'Arenal a Avinguda d'Amèrica

c. Serveis de referència comunitària

Oficina d'Atenció a la Ciutadania- Platja de Palma

Avinguda d'Amèrica , núm.11

Tel. 971 225 891

Dies i hores d'atenció:

De 8:30h a 14:00h, de dilluns a divendres

L'OAC és el punt de contacte amb la ciutadania. Ofereix serveis d'informació general del municipi, registre, realització de tràmits i gestions (certificat de residència, d'empadronaments, targeta ciutadana...)

Policia Local- Platja de Palma

Avinguda d'Amèrica , núm.11

Tel. 971 22 58 90

Horaris: matins de 10 a 13.30h i horabaixes de 17 a 20h

Poliesportiu Antoni Servera

Carrer de ca na Gabriela, 29

Escola d'Infants de l'Arenal

Carrer de Gaspar Rullan, núm. 3

Centre per a infants de 0 a 3 anys. És un dels 11 centres que gestiona i administra el Patronat d'escoles d'infants de Palma. L'horari és de 9h a les 17h (com a hora màxima de sortida) i des de les 7.30 a les 9 h funciona un servei d'acollida

Unitat Bàsica de Salut

Carrer de Gaspar Rullan, 5

Atén una població de més de 10.000 persones i depèn del Centre de Salut de la Platja de Palma.

5.2. ANÀLISI DE LA MOBILITAT

a. La mobilitat de l'alumnat

Passi de les enquestes de mobilitat

Nivells educatius: 4art, 5è i 6è d'educació primària

Núm. d'enquestes: 112 enquestes

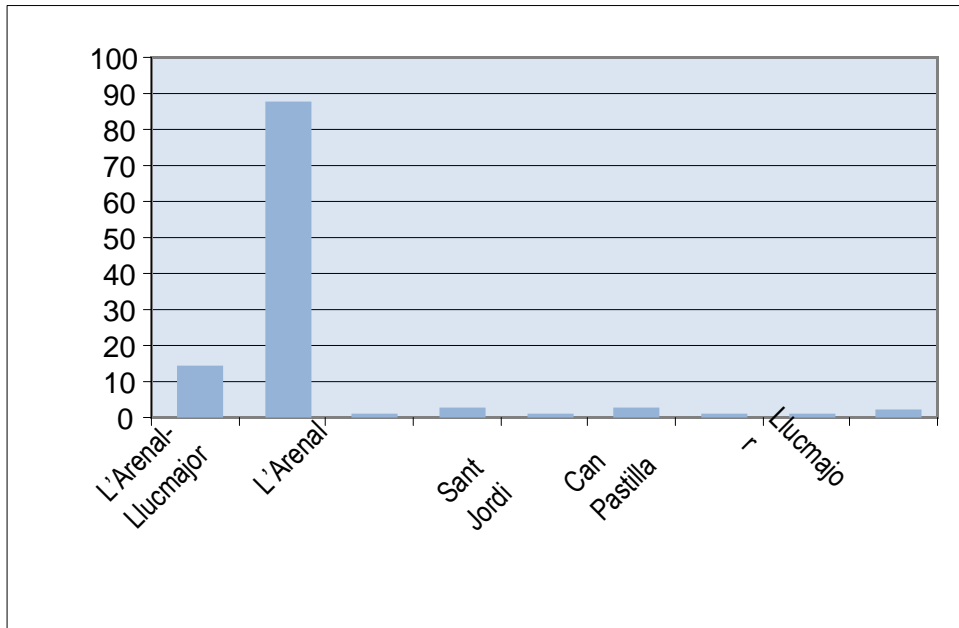
Totes les enquestes s'han emplenat en el mes de febrer de 2015.

L'explotació estadística de les enquestes ha estat assumida pels serveis municipals

La mostra ha permès conèixer els hàbits dels desplaçaments escolars dels nins i nines, el grau d'autonomia amb què es desplacen, els sistemes de transport que fan servir (vehicle privat, transport col·lectiu, bicicleta, a peu...), la distància que hi ha entre el seu domicili i el centre escolar, la percepció sobre l'itinerari que es segueix ...

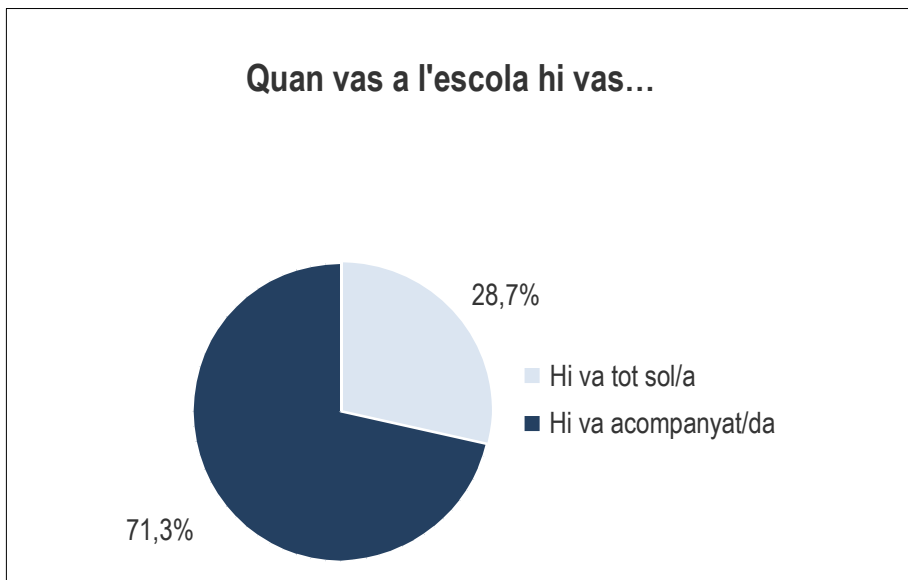
1. Barris de residència

La majoria dels alumnes enquestats, un 77% del total, viu a l'Arenal, on es localitza el CEIP Els Tamarells, encara que des d'un punt de vista estadístic es tracta d'una barriada molt extensa. Un 12,5% viu a l'Arenal de Lluçmajor, barri amb el qual conforma un continu urbà. L'alumnat que es desplaça des d'altres zones del municipi no és significatiu percentualment.

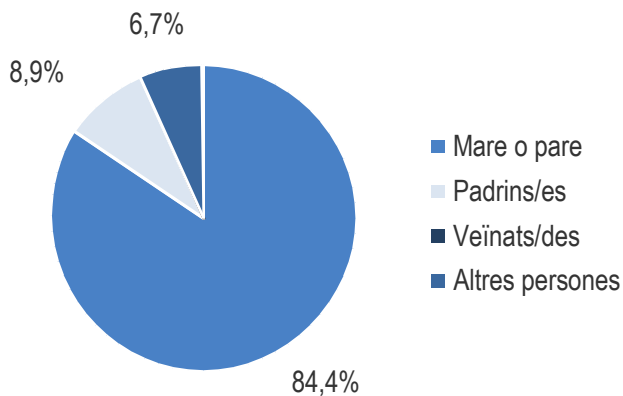
2. Grau d'autonomia en els desplaçaments

La majoria de vegades els alumnes acudeixen al centre escolar acompanyats d'una persona adulta, només en un 28,7% de les situacions, els alumnes es desplacen sols

Pel que fa a les relacions que s'estableixen en els acompanyaments, s'observa una dependència molt elevada en aquesta tasca dels pares i de les mares (84% dels casos). La col·laboració d'altres familiars (padrins i padrines) només representa un 8,9 % dels casos i no s'han registrat relacions de veïnatge.

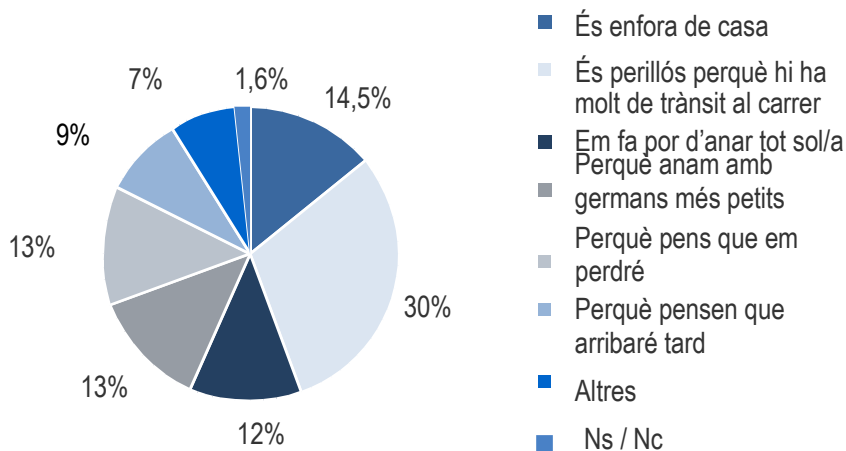
Quan vas acompanyat , hi vas amb...

3. Motiu de l'acompanyament

La inseguretats viària (23%) és la variable més puntuada i que destaca sobre les altres. Amb percentatges similars, però inferiors, trobam altres supòsits com la llunyania del domicili familiar (14,5%), desplaçar-se acompanyats de germans més petits (13%), la por de perdre's (13%) o la por d'anar tot sols (12%). Aquestes dues darreres no responen a condicionants del context sinó que tenen a veure amb percepcions i capacitats dels infants en la seva relació amb l'entorn.

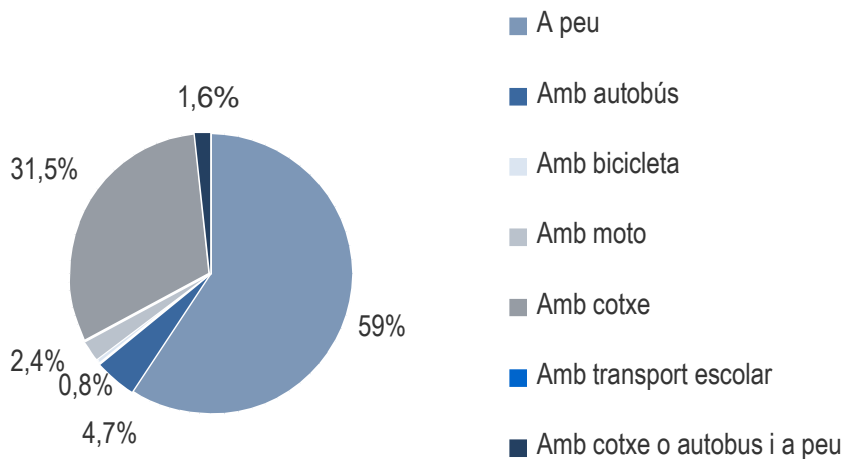
Per quin motiu creus que hi vas companyat/da

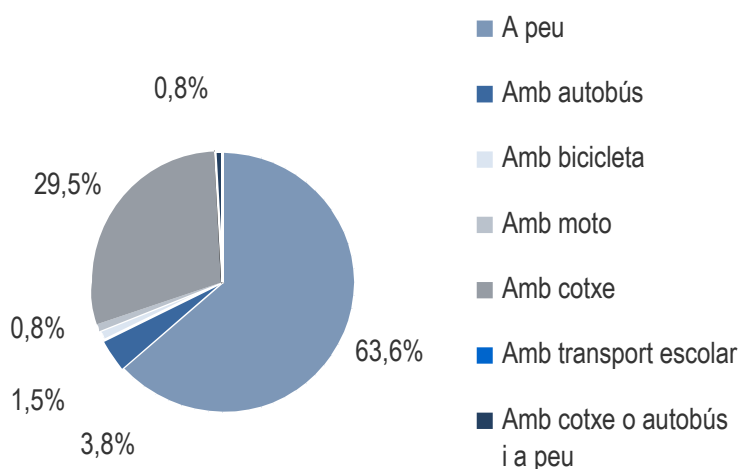
4. Sistema de transport utilitzat en les anades i tornades

Destaca positivament que la majoria dels alumnes es desplacen a peu a l'escola, un 59% a l'anada i un 63,6% a la tornada. Devers un 30% de les famílies fan ús del vehicle privat. Aquest fet es relaciona amb el lloc de residència familiar però també amb les facilitats per desplaçar-se amb cotxe i estacionar a prop del centre escolar. Sols el 4% dels alumnes utilitzen les línies de l'EMT (Empresa Municipal de Transports). No s'observen gairebé diferències entre l'anada i la tornada.

Quin sistema de transport utilitzau per anar a l'escola?

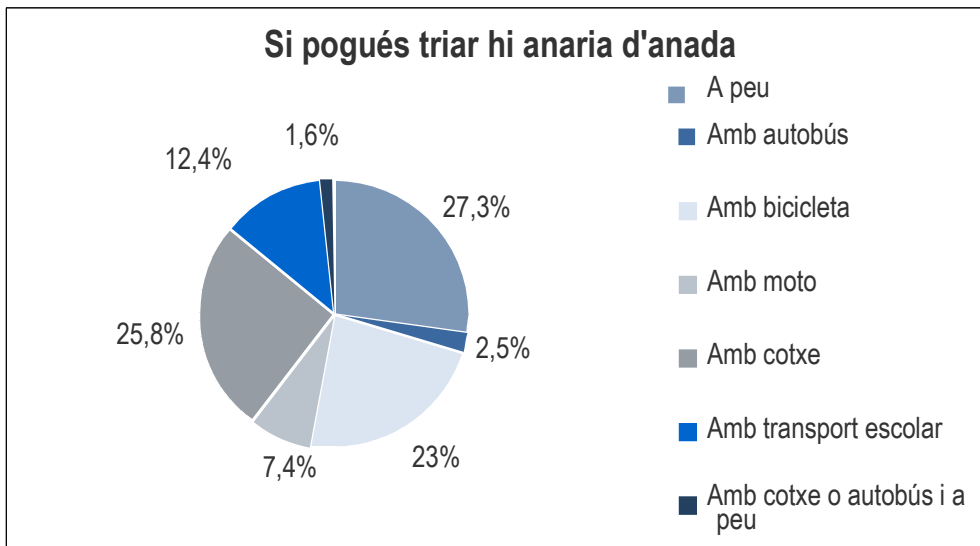

Quin sistema de transport utilitzau per tornar de l'escola?

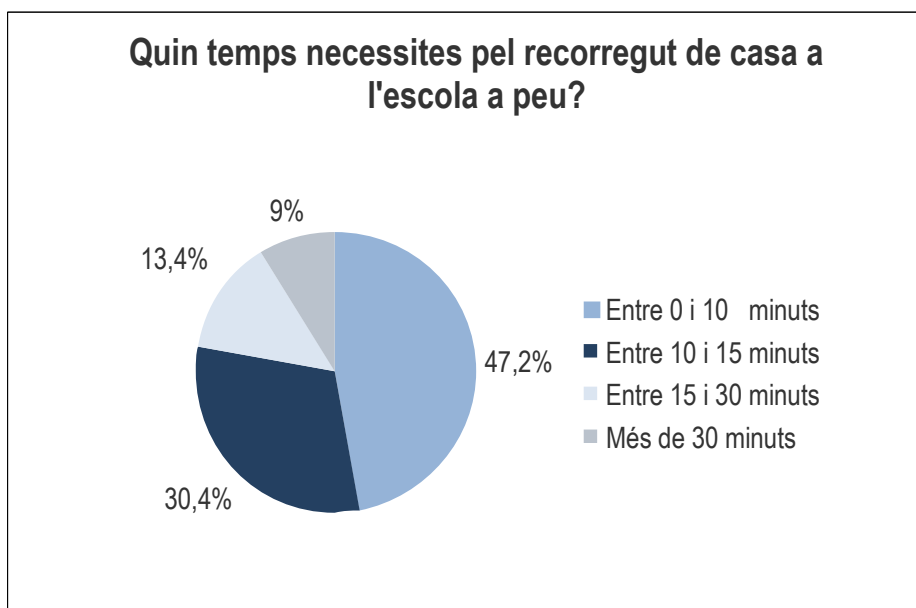
5. Sistema de desplaçament desitjat

Són tres les opcions majoritàries, anar a peu, anar amb cotxe i anar amb bicicleta. Respecte als desplaçaments reals minva a la meitat el percentatge que voldria anar a peu i gairebé es manté el que voldria fer ús del cotxe. La dada rellevant és el nombre d'infants que els agradaria utilitzar la bicicleta en el seu recorregut, un 23% quan el grau d'ús d'aquest sistema de transport és del tot residual.

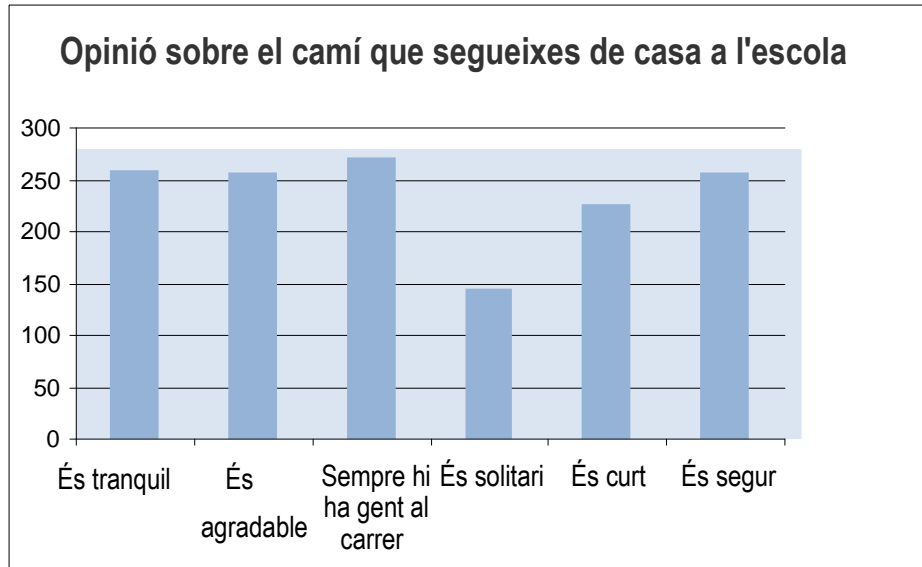
6. Temps invertit en el desplaçaments

En coherència amb el barri de residència un 47% del total, quasi la meitat dels alumnes, han de menester menys de 10 minuts en el trajecte escolar. Si a aquest grup hi sumam els que només han de menester 15 minuts, el percentatge puja a més del 75%. Sols un 9% necessita més de 30 minuts per fer el mateix recorregut.

7. Valoració i percepció del recorregut

Els alumnes identifiquen el trajecte al CEIP Els Tamarells com un itinerari tranquil, agradable i segur, però sobretot transitat. (*sempre hi ha gent el carrer*).

b. Principals conclusions dels informes de mobilitat

- El 77% de les famílies viu a s'Arenal ,6% dels alumnes.
- La majoria dels alumnes, un 71,3%, es desplaça a l'escola acompanyat d'una persona adulta i només un 28,7% hi va tot sol.
- En el 84% dels casos sol ser el pare o la mare qui realitza l'acompanyament
- Segons els alumnes, els motius que justifiquen els acompanyaments tenen a veure amb la inseguretat viària (23%), la llunyania del domicili familiar (14,5%) o bé perquè van amb germans més petits (13%). Un 12% manifesta que els fa por anar tots sols
- Un 61% es desplacen al centre a peu i només un 30% de les famílies fan ús del cotxe
- Si poguessin triar a un 23% els agradaria poder anar a escola en bicicleta
- Un 47% dels alumnes han de menester menys de 10 minuts per fer el trajecte de casa a escola a peu i el 77% menys de 15 minuts
- El que viuen enfora, a més de 30 minuts a peu, només representen un 9% del total

Les conclusions de l'estudi de mobilitat no confirmen les hipòtesis inicials que apuntaven a un alt grau d'autonomia en els desplaçaments des de edats primerenques, sigui per motius econòmics, laborals o culturals. De fet es fa una comparativa amb altres centres, sense que s'apreciïn diferències significatives respecte el comportament de l'alumnat

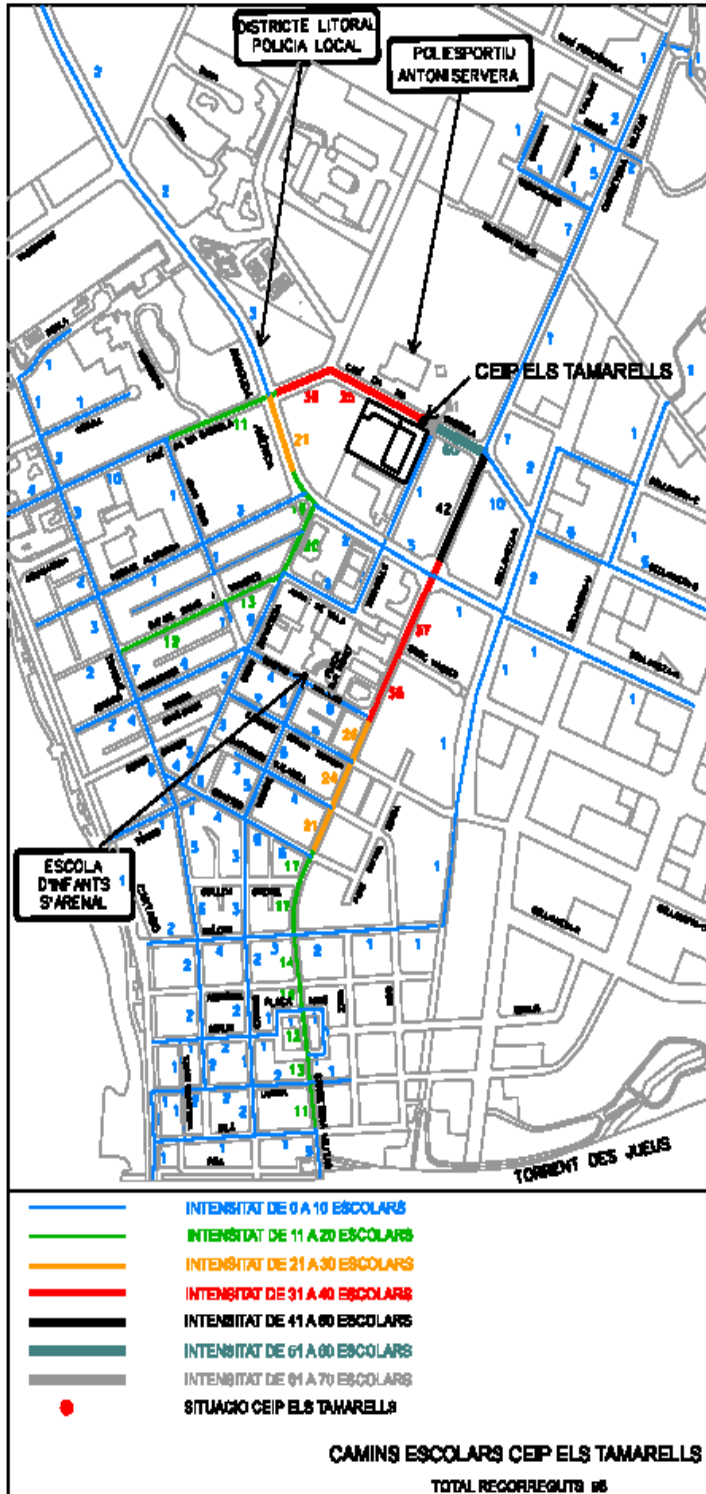
Les valoracions de l'informe són compartides amb la direcció del CEIP Els Tamarells (17/03/2015). Es pren la decisió de repetir l'estudi en el curs 2015/2016 amb l'alumnat de 4art i coincidint amb la temporada turística, moment amb majors possibilitats d'ocupació d'ambdós progenitors.

c. Localització dels itineraris seguits per l'alumnat

Paral·lelament a les enquestes els alumnes han dibuixat el recorregut que segueixen de casa a l'escola i, posteriorment, el departament de Mobilitat ha grafiat els resultats segons la intensitat de pas (entre 0-10, entre 11 i 20, entre 21 i 30, entre 31 i 40 i entre 41a 50)

Del plànol resultant es dedueix clarament un possible itinerari entorn a la carretera Militar

- Intensitat de pas de 51 a 60 alumnes (en color verd/gris) tram del camí de ca na Gabriela
- Intensitat de pas de 41 a 50 alumnes (en color negre): tram de la carretera Militar
- Intensitat de pas de 31 a 40 alumnes (en color vermell): tram de la carretera Militar i del camí de ca na Gabriela
- Intensitat de pas de 21 i 30 alumnes (en color ocre): tram de la carretera Militar i d'avinguda d'Amèrica
- Intensitat de pas de 11 a 20 alumnes (en color verd): tram de la carretera Militar, i del camí de ca na Gabriela, del carrer Diego Zaforteza i del carrer Rafel Ramis i Tugores
- Tota la resta de carrers registren fluxos de pas inferiors al 10 alumnes (color blau)

5.3. PLANIFICACIÓ DEL CAMÍ ESCOLAR

a. Treball de camp

Una vegada conclusa la fase d'anàlisi de la mobilitat i l'observació de l'espai públic es formula una primera proposta de camí escolar, tot tenint en compte la densitat de pas, la morfologia urbana, la intensitat del trànsit rodat...

El personal tècnic del projecte fa una visita de camp (22/ 04 /2015) coincidint amb l'horari d'entrada al centre. En aquesta visita també es recullen aportacions d'informadors claus (professorat, policia comunitària). No acut a la sortida cap membre de l'AMIPA .

Accés al CEIP Els Tamarells

Les portes s'obren a les 8'50h. Els alumnes accedeixen al recinte de manera esglaonada, primer els de cursos inferiors i després els de primària Durant el temps d'espera les famílies resten a la voravia de la façana del centre escolar que, per la seva amplària, permet acollir fluidament famílies i infants sense haver d'ocupar la calçada.

Pel que fa a les places d'estacionament de vehicles, en ser un carrer sense ús residencial la major part de les places estan vacants abans de la jornada escolar. En primer lloc en fa ús el personal i la resta les famílies, que també estacionen puntualment al mig del carrer

Les conseqüències del tancament del vial privat entre l'avinguda d'Amèrica i el camí de ca na Gabriela

Segons ha informat la direcció del CEIP Els Tamarells, el mes de març de 2011, es produeix el tancament del vial de vianants entre l'avinguda d'Amèrica i el camí de ca na Gabriela, arran d'això es bloqueja l'entrada principal al CEIP Els Tamarells. La propietat va col·locar tanques metàl·liques a cada un dels extrems, tant el que connecta amb l'avinguda d'Amèrica com el que connecta amb el camí de ca na Gabriela. La propietat del vial ostenta també la propietat del Col·legi Francisc de Borja Moll, per aquest motiu les barreres només s'obren coincidint amb les hores d'entrada i sortida de l'alumnat d'aquest centre, però estan tancades les hores d'entrada i sortida del CEIP Els Tamarells.

Aquest carrer estava obert des de la dècada dels anys 80, quan s'havia projectat l'edifici escolar amb l'entrada principal per aquest vial, encara que no fos de titularitat pública. Segons fonts del centre, la propietat en justifica el tancament per motius jurídics, vinculats a la consolidació del dret de pas.

Des de l'any 2011 l'únic accés a l'escola és a través del pati, que pel fet de trobar-se a un nivell inferior al carrer, s'hi accedeix a través d'un pendent. Per arribar al vestíbul principal, situat al primer pis, tots els alumnes de primària han de passar per la planta baixa, on es troben les aules d'educació infantil. A més de les barreres arquitectòniques existents i dificultats per a la mobilitat (pendent, escales interiors) s'han de considerar les conseqüències per la seguretat i que aquesta és l'única sortida de tot el recinte escolar, també per a les emergències

Cobertura de les entrades i sortides per part de la policia local

Segons la planificació de la cobertura dels centres escolars el CEIP Els Tamarells té la classificació B , que significa que es cobrirà sempre i quan el servei ho permeti. .

Camí de ca na Gabriela

- S'hi troba l'entrada al centre escolar
- Circulació de vehicles en doble sentit
- Estacionament de vehicles a banda i banda del carrer
- En tractar-se d'una àrea de nova urbanització les voravies estan rebaixades i tenen una amplària de més de 4mts.
- El retranqueig del poliesportiu Antoni Servera esdevé una àrea de joc pels menors que arriben abans de l'hora d'entrada
- Pas de vianants situat enfront del vial tancat i on es situa l'entrada original del centre
- Carrer arbrat

Carretera Militar (des de Ses Cadenes a la plaça dels Nins)

- Artèria central que connecta el centre educatiu amb l'àrea residencial
- Per la seva extensió no presenta un trets uniformes. Des de camí de na Gabriela fins al carrer Antas de Ulla les voravies són suficientment amples i, en alguns trams, estan protegits amb forquilles, però des d'aquest punt fins a la plaça dels Nins la major part del traçat analitzat es caracteritza per l'estretor de les voravies i la presència de barreres arquitectòniques (sense rebaixos a les voreres, presència d'elements que dificulten el pas com pals de telefonia, o torres elèctriques... , paviment discontinu..)

- Les plantes baixes alternen usos residencials amb comercials i de serveis
- L'estacionament de vehicles es permet a banda i banda o un dels laterals segons l'amplària del vial.

Avinguda d'Amèrica

- S'hi troba l'entrada al col·legi Francesc de Borja Moll i a les oficines municipals de Platja de Palma
- Circulació de vehicles en doble sentit
- Estacionament de vehicles a banda i banda del carrer
- Carrer arbrat de nova urbanització, amb voravies rebaixades i amplària superior als 4mts.
- Pas de vianants semafòric a la intersecció amb carretera Militar i pas de vianants a la intersecció amb camí de ca na Gabriela. El policia comunitari senyala aquest pas com el punt amb més perill de tot el recorregut.

Carrer de Rafel Ramis Togores

- Carrer secundari i amb escàs trànsit
- Circulació de vehicles en sentit únic
- Estacionament de vehicles a banda i banda del carrer

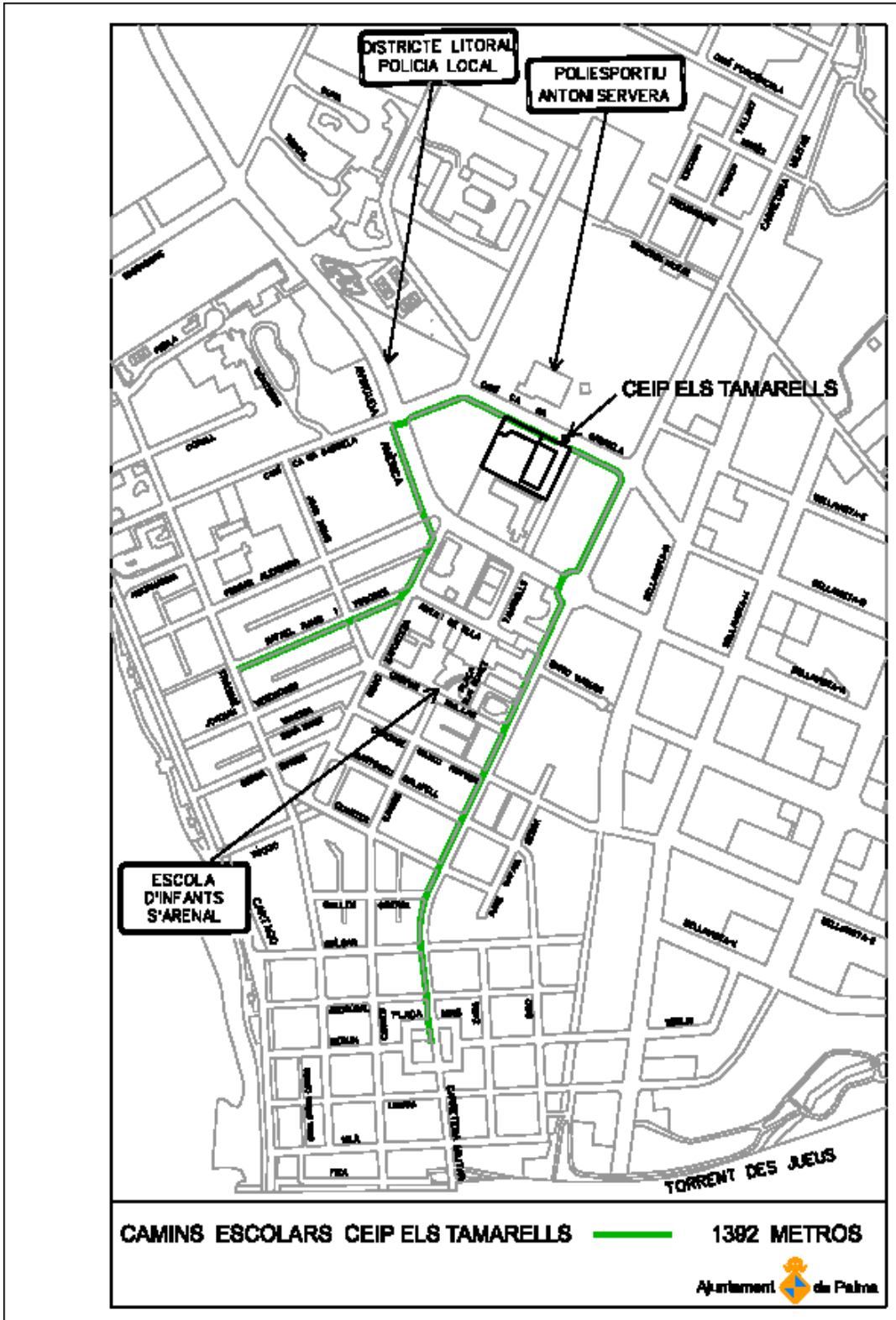
Carrer de Diego Zaforteza

- Circulació de vehicles en sentit únic
- Estacionament de vehicles a banda i banda del carrer
- Alterna usos residencials amb comercials
- Carrers sense sortida on es localitzen infravivendes
- El vial s'eixampla amb la connexió a Avinguda d'Amèrica

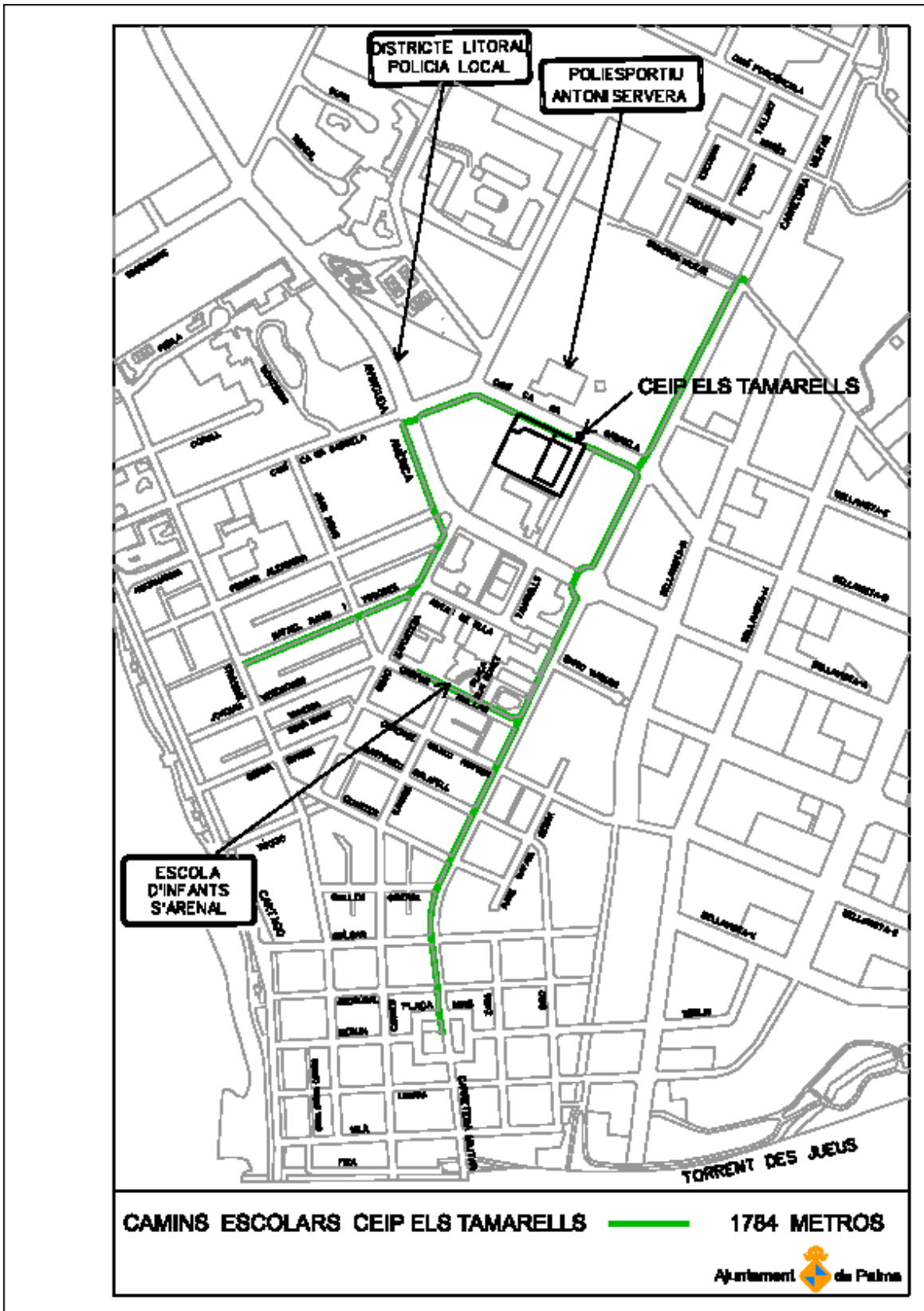

c. Proposta de camí escolar

Proposta 1

Proposta 2

Una vegada conllosa la fase d'anàlisi de la mobilitat i l'observació de l'espai públic es formula una primera proposta de camí escolar tenint en compte la densitat de pas, la morfologia urbana, la intensitat del trànsit rodat...

El camí s'estructura a partir de la carretera Militar i inclou els següents carrers

- Carretera Militar des de les Cadenes a la plaça dels Nins
- Camí de Ca na Gabriela
- Avinguda d'Amèrica
- Carrer de Rafel Ramis i Tugores
- Carrer de Gaspar Rullan

Proposta 1

Recorregut total de 1392 mts

c. Actuacions tècniques de camí escolar

Mesures que tenen per objecte millorar la seguretat vial i l'accessibilitat

Actuació	Localització	Àrea responsable
Senyalització horitzontal amb un amplada de 3mts	Carrer Canonge Mateu Rotger, cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Carrer Bartomeu Calafell, 15, cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Carrer Guillem Cirerol, cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Carrer Almicar, 15 cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Carrer Asdrubal, 11 cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Plaça Nins, 6 cantonada carretera Militar	Mobilitat
	Carrer Joan Homs, 4 cantonada carrer Rafel Ramis Togores	Mobilitat
	Carrer Rafel Ramis Togores amb carrer de Diego Zaforteza	Mobilitat
Carreró del carrer de Diego Zaforteza entre el núm.2-4	Mobilitat	
Modificació de la senyalització horitzontal de tacs de cedi el pas	Carrer Guillem Cirerol,9	Mobilitat
Desplaçament del símbol de cedi el pas	Carrer d'Asdrúbal, 11	Mobilitat
Avançar uns 2mts la senyalització horitzontal de pas de vianants	Carrer de Ferran Alzamora, 44	Mobilitat
Instal·lació de senyals d'avertència presència d'infants	Carrer de Joan Homs, 4	Mobilitat
	Avinguda d'Amèrica,, 15	Mobilitat
	Avinguda d'Amèrica, 18	Mobilitat
Senyalització horitzontal i verticalment de prohibit l'estacionament en una longitud de 5mts	Camí de ca na Gabriela, 36 (davant la porta del CEIP Els Tamarells)	Mobilitat
Col·locació d'una placa <i>Acces emergències</i>	Camí de ca na Gabriela, 36 (davant la porta del CEIP Els Tamarells)	Mobilitat
Instal·lar senyals de vianants amb llums ambres intermitents i detecció automàtica de presència de vianants	Avinguda d'Amèrica cantonada de camí de ca na Gabriela,	Mobilitat
Retirar el senyal vertical de prohibit l'estacionament	Carretera Militar enfront del num. 215	Mobilitat
Ampliació voravia	Carretera Militar nombres parells entre el carrer de Gaspar Rullan i el carrer de Canonge Mateu Rotger	

Actuació	Localització	Àrea responsable
<p>Revisió de la freqüència de pas peatonal a les hores d'entrada i sortida escolar per valorar la possibilitat d'instal·lar un pas semafòric.</p> <p>Es compten els vianants en diferents dies (6 i 8/05/2015) i en diferents franges horàries 8'30h a 9'30h/ 13'30 a 14'30h)</p> <p>En cap dels controls es supera una freqüència de pas superior als 250 vianants.</p> <p>Atès que a més hi ha un pas semafòric a una distància inferior als 300 mts. es desaconsella instal·lar-ne un altre</p>	Avda. d'Amèrica cantonada Camí de ca na Gabriela	Servei de Regulació i Control del trànsit Mobilitat
Sol·licitud al departament d'Urbanisme de l'Ajuntament de Palma d'inici dels tràmits oportuns per a l'expropiació del terrenys i l'obertura del vial	Vial entre Avda. d'Amèrica i Camí de ca na Gabriela	Mobilitat
Comunicació a l'IMOV (Institut Municipal d'Obres Viàries) i reunió amb GESA per a la retirada d'un pal metàl·lic d'electricitat que obstaculitza el pas a la voravia	Carretera Militar 256	Infraestructures

5.4. IMPLEMENTACIÓ DEL PROJECTE A L'ESCOLA A PEU

a. Activitats educatives

En relació als infants és clau el conjunt d'accions educatives que es van fent al llarg del curs i que els acosten al camí escolar. A través del catàleg d'activitats educatives del Palma Educa, l'Ajuntament de Palma posa a disposició del centres educatius diferents propostes entorn a la seguretat viària i la mobilitat sostenible.

Curs 2014 /2015

Es proposa al centre el: projecte **Voluntaris d'educació vial**

Descripció: Aquesta activitat cerca que les famílies i els veïns prenguin consciència de la importància d'un comportament correcte a la via pública per tal d'evitar conductes perilloses, per això proposa amb el suport de la Policia Local que els centres educatius puguin intervenir en la regulació del trànsit a l'entrada i sortida .

Durant aquest curs el CEIP no ha sol·licitat cap de les activitats educatives del Servei d'Educació Viària.

Curs 2015 /2016

Tresca i troba el camí de la teva escola

Descripció: L'objectiu d'aquesta activitat és donar a conèixer el traçat del camí escolar, així com prendre consciència de les alternatives al vehicle per desplaçar-se al centre escolar, anar a peu i en transport públic.

La part central de l'activitat és un recorregut pel camí escolar. A partir de diferents jocs es treballen qüestions relacionades amb la seguretat viària, el medi ambient. la localització i l'orientació i el coneixement de l'entorn. També es realitzarà una prova per conèixer els avantatges del camí escolar.

La sortida es complementa amb una cloenda, en què es fa una posada en comú dels aspectes positius i dels aspectes de millorar del camí escolar

b. Activitats divulgatives

Circulars informatives

Circular informativa per a les famílies a principis del curs 2014/2015

Recursos web

Una de les primeres accions divulgatives consisteix en compartir els resultats de l'informe de mobilitat amb la comunitat educativa . Es recomana la difusió dels informes de mobilitat a través de la web del centre

S'ha fet arribar al CEIP Els Tamarells una nota informativa per a la publicació a la web que conté la definició de camí escolar i els principals resultats dels estudis de mobilitat. No s'ha publicat

Presentacions del projecte

El camí escolar és bàsicament una iniciativa adreçada als infants i a les seves famílies, però també és una millora que repercuteix a totes les persones residents a la barriada.

Pares i mares

Tallers i xerrades informatives per a donar conèixer el projecte i la posada en marxa del camí. (1h durada aproximadament) .S'han de senyalar les conseqüències positives de la presa d'autonomia i les avantatges de caminar. Es pot incloure una visita valorativa de l'itinerari proposat

CMSS-Litoral de Llevant

Data

Hi assisteixen la cap de sector, Xesca Aguiló, i altres treballadores del centre

Es dona a conèixer el projecte de camí escolar, el procés de treball i les implicacions amb la intervenció social al barri. S'Arenal s'hi desenvolupa el projecte Proinfancia

c. L'inici del camí

En termes generals, es comença el camí escolar quan tots els agents implicats consideren que es donen les condicions acceptables, quan s'han realitzat les propostes tècniques, les propostes educatives i les propostes de divulgació. Atès que la major part de les obres no es poden començar fins després de la temporada turística, l'inici s'aplaça al gener de 2016 per no coincidir amb les programacions escolars del desembre i la proximitat amb les vacances de Nadal

El model de camí escolar que impulsa l'Ajuntament de Palma correspon al de **rutes autònomes** que afavoreixen la mobilitat a peu i l'autonomia dels infants en els desplaçaments escolars. Es promou que els infants a partir de 8 anys puguin anar sols a l'escola mentre que els més petits hi han d'anar acompanyats per una persona adulta (pare, mare, padrins, veïnats.....). El model de rutes autònomes no implica l'absència de supervisió dels menors, sinó que tota la comunitat (mestres, establiments col·laboradors, altres pares i mares....) exerceix una supervisió indirecta.

Establiments col·laboradors

El projecte de camins escolars de l'Ajuntament de Palma recull la possibilitat que els comerços i altres entitats formin part de la ruta com a establiments col·laboradors. El comerç de proximitat esdevé un punt de referència per als infants que van tots sols, els quals saben que poden acudir-hi i demanar ajuda si es troben amb alguna dificultat.

- Permetre que cridin per telèfon (a l'escola, a la família....)
- Donar suport a una incidència o demanda concreta

Quins tipus de dificultats es poden trobar els infants ens els trajectes escolars

- S'han perdut, es troben desorientats
- Han pres mal (una caiguda, una ferida lleu..)
- Es troben indisposts /es
- Es sentin insegur perquè arriben tard, han perdut un objecte el mòbil
- Senten por o desconfiança d'altres persones (persones adultes, companys més grans...)
- Tenen conflictes, disputes...amb altres companys
- Ha plogut i s'han banyat
- Necessiten anar al bany